

Universitätsbibliothek Paderborn

Praxis Episcopalis

In Qva Episcoporum Non Tantvm, Eorumqve Vicariorum munus; sed
Parochorum etiam & conscientiarum directorium concernentium casuum
ac dubiorum indies occurrentium Resolvtiones ... quàm brevissimè
continentur

Zerola, Tommaso

Coloniae Agrippinae, 1680

Beneficium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10447

BENEFICIUM.

PRIMO, an Sede vacante sanctissimi Papæ possint Ordinarii conferre beneficia omnibus mensibus?

Respondetur, quod sic, durante vacatione Sedis Apostolicæ, Caputaque decis. 86. tamen vide Bull. Paul. II. quæ incipit, Romani. & Pii IV. quæ est 36. & incipit, Cupientes, vide in ver. Episcopus, §. 45. ubi habes Bull. Pii V. quæ est 161. & incipit, Sanctissimus, ubi reservat sibi omnia beneficia vacantia, & vacatura, vacante Sede Episcopali, & dubitatur, an ista reservatio sit perennis, an temporaria, & videtur quod temporanea, quia ibi dicitur, dispositioni suæ reservatis.

Secundò, an provisio facta ab Ordinario prævaleat provisioni factæ à Papa?

Respondetur, quod ubi eadem die concurreret provisio Papæ solum, & provisio Ordinarii simul cum possessione Ordinarii, præfertur provisos ab Ordinario simul cum possessione, secus si eadem die concurreret provisio Papæ, & provisio Ordinarii, Caputaque, decis. 408. 2. par. cap. si à sede, de præbend. libro sexto. Selua 3. par. quæstion. 35. num. 5. si verò duo sub eadem data à Papa providerentur, vide ibi per multa; similiter si primò confertur alteri, secundò qui accipit possessionem, primus præfertur secundo, Rebuff. de public. resignat. Gloss. 18. num. 9. cap. si à Sede Apostolica, de præbend. lib. 6. & cap. paul. duobus, & capitul. tibi qui, de re-

script. eodem lib. similiter censendum est de collatione facta à Vicario, & Episcopo eadem die; Rebuff. de form. Vic. num. 123. Calder. in capitulo 2. de offic. Vic. & consil. 7. de præbend. Selua 3. par. quæst. 16. in ult. & q. 15. num. 4. sed quid si stantibus duobus æqualiter, & eodem tempore impetrantibus, & simul concurrentibus optio alterum recipiendi relinquatur Ordinario collatori, & sic non datur opinio executoribus in literis existentibus; nam sicut in duobus præsentatis à patronis laicis, datur optio Ordinario, ita duobus æqualibus impetrantibus beneficium per rescriptum Apostolicum, Gem. in c. duobus, notab. 6. & 7. de rescriptis, lib. 6. quod nota favore Ordinarii, & ista licet sint vera, quoad provisionem faciendam, an idem sit in provisione jam facta, ut quia idem Papa contulit beneficium vacans duobus, an idem sit iudicium, an neuter providebitur ab executeore, an optio dabitur Ordinario, Gem. loc. cit. ver. quid si ista, ex Jo. And. dicit, quod neuter, sed Joan. de Selua. tract. de benef. 3. p. q. 15. nu. 3. dicit Papam esse consulendum, & Jo. And. in c. si à sede, de prob. lib. 6. dicit quod mutuo se impediunt; quod si sint pares in data, sed non in idoneitate. Respondetur ex Gem. loc. cit. ver. quid si isti, quod electio minus idonei valebit, quia sufficit quod sit bonus, tu tamen cogita super hoc, quod si unus impetrantium primùm præsentat executori, & alius postea ante illum præsentat Ordinario collatori, quis horum debet præferri? Respondetur, quod qui Or-

dinario, ratio est favore ordinariæ potestatis: licet aliam rationem alleget Gemin. cum multis locis cit. *versicul. an si unus.*

Tertiò, an si quis habet beneficium reservatum Papæ, vel alteri, ut puta collectorum, seu subcollectorum, vel familiaris habens beneficium, & illud resignat in manibus Ordinarii, dicatur vacare in curia, vel an possit Ordinarius vigore illius resignationis illud conferre?

Respondetur, quòd licet Ordinarius non possit admittere, vel quòd possit admittere dictam resignationem, prout dictum est in *ver. resignatio*, per Bull. Pii V. tamen collatio pertineret ad Papam, Rot. *decis. 1. de rer. permut. in novis*, Caputaq. *decis. 79. parte tertia.*

Quartò, beneficiorum possessio à quo, & per cujus manus est capienda?

Respondetur, quòd in Regno Neapolitano beneficiorum reservatorum Sedi Apostolicæ possessio capienda est de manu Nuntii Apostolici in regno. Pius IV. *Bull. 20. qua incipit, Cupientes*, & sic censeri debet de possessione capienda de omnibus beneficiis affectis, sive vacantibus, in mensibus Papæ, vel resignatis Romæ, cum sint Papæ reservata, & sic currit practica, presentantur Bullæ Nuncio Apostolico, & ille scribit literas subcollectori, seu commissario diocesis, ubi est situm beneficium impetratum à Sede Apostolica, ut vel relaxet possessionem provisam, vel ipse ponat ipsum in possessione.

Quintò, beneficia à quibus impetrari non possint?

Respondetur, quòd non possunt impetrari ab eis, qui pro aliis impetrant, ut ab eis aliquid consequantur, vel ab ut illis pensiones habeant cum resignatione, & ultra privationem illorum incurrit excommunicationem Papalem, Paul. IV. *Bull. 33. qua incipit, Inter*, & beneficia debito modo non collata ipso jure vacant, sed per illorum affines, & confidentes impetrari non possunt, Pius IV. *Bull. 87. qua incipit, Inter*, nec à iudicibus causarum, vel eorum affinibus, vel familiaribus ipsorum, Pius IV. *Bull. 20. qua incipit, Cupientes*, nec beneficia patrum impetrari possunt à filiis presbyterorum, Clem. I. *Bull. 36. qua incipit, Ad canonum*, Conc. Trid. *sess. 25. de reformat.*

Sextò, an beneficia possint uniri, dividi, & perpetuò fieri temporaria, & manualia, præsertim concurrente patrono, si fuerint juris patronatus?

Respondetur, quòd beneficia possunt uniri, dividi, & perpetuò fieri temporaria, & manualia, Navar. *conf. 9. de off. ord. conf. 2. de prescript.* hoc tamen debet intelligi cum causa, quia *c. 1. de jure patr.* videtur urgere,

Septimò, an beneficio vacanti, cui non erat impostum aliquod onus, possit Episcopus imponere illud, & postea ita onustum conferre alicui cum illo onere?

Respondetur, quòd sic, *c. significatum, de præb. Nav. conf. 1. de rest. spol. n. 10. Selua 3. par. quest. 70.*

Octavo, fructus beneficiorum lite pendente, ad quem pertinent?

Respondetur ex Bulla Pii V. *qua est §7. & incipit, Cordi*, ubi disponit, quod deponi debent apud personam a iudice eligendam, non obstantibus quibuscunque statutis disponentibus, quod Capitula, & Canonici percipiant eos.

Nonò, si testator voluerit, quòd bona sua distribuatur, & dentur Sacerdotibus, pro Missis celebrandis, arbitratorum executorum, an dicti executores possint eligere Sacerdotes exteros, & illis distribuere, qui non sunt de loco testatoris?

Respondetur, quòd sic, Joan. And. *in c. si pater, de testamen. lib. 6. Cap. Tolo. questio. 128.* modò (addo ego) sint approbati ab Ordinario loci, prout dictum est *superius in ver. beneficium, §. 1. ver. ad dignitates, conclusio. 14.* vide Navar. *consil. 9. de off. ordin.*

Decimò, an Missæ quæ relinquuntur à quibusdam in legatis, veniant appellatione beneficiorum.

Respondetur, quòd non, cum sint ad nutum amovibiles, quia à solis laicis possunt provideri, & sic potius sunt quædam servitia, & Missæ celebranda in dies, ut solet vulgò de Missis votivis xxxi. & xli. vide Navar. *consil. 5. de prebend. & consil. 8. num. 7. & 8.* & sic non cadunt sub spoliis, etiamsi excedant summam taxatam in Bull. Pii V. quia non veniunt istæ cappellaniæ pro celebrandis Missis, appellatione propriarum cappellaniarum, etiamsi à testatore nominentur cappellaniæ, vel

beneficia ecclesiastica non posse fundari, nisi accedente voluntate Episcopi, *cap. nemo, de cons. dist. 1.* prout Nav. *loc. cit.* Sac. Congreg. citata superius, *conclus. 14.* & gloss. *Clem. 1. ver. de decim.* nam licet cappellaniæ & aliorum servitia veniant appellatione beneficiorum, Jo. de Selua *tract. de benef. 1. p. q. 3. nu. 10.* Gomez *in reg. de infr. resignan. q. 23.* tamen hoc debet intelligi, quando dantur in titulum; secus verò, quando dantur in stipendia annua, ut officientur, seu celebrentur quædam Missæ in aliquibus altaribus, Gom. *quest. 20. de ann. possess. & q. 4. de exprim. val. benef.* hinc malè agunt Commissarii Apostolici, seu subcollectores, qui exigunt introitus, sive potius eleemosynas dictarum Missarum durante vacatione per obitum Cappellanorum, seu Sacerdotum, qui illas celebrabant; nam ex illis eleemosynis dicti Commissarii, seu subcollectores implent suas burfas, seu marsupia, & Missæ non celebrantur, & sic defraudantur animæ illorum, qui eas reliquerunt suis debitis suffragiis in damnationem dictorum Commissariorum, sed locorum Ordinarii debent in hoc providere, alias habebunt Deum ultorem, cum ipsi Ordinarii sint suarum voluntatum executores, prout patet *juribus vulgatis*, & Sac. Conc. Trid. *sess. 22. c. 8.* & dixi *in ver. legatum, §. 8. 9. & 10.* nam tunc cappellaniæ veniunt appellatione beneficiorum, quando cum auctoritate Episcopi fuerit fundata aliqua capella, cum celebratione unius, vel plurium Missarum, & tunc veniunt sub

sub spoliis, *gl: ci: in d: Clement.* secus verò, quando aliquis legaverit aliquas Missas celebrandas in aliquibus altaribus, & hoc nota pro practica quotidiana.

Undecimò, beneficium an dicatur regulare, eò quòd unitum sit monasterio regulari?

Respondetur negativè, nisi vel per literas unionis, vel per consuetudinem præscriptam factum fuerit regulare; *Nav. conf. 11: de stat. mon: num. 4. facit c. cum de beneficio, de præben: lib: 6. & quæ dixi in ver. beneficium, §. 1. conclus. 5.*

Decimosecundò, beneficia quomodo censentur sæcularia, vel regularia?

Respondetur ex *Nav: conf. 3. de præbend.* quòd regulariter omnia beneficia censenda sunt sæcularia, nisi ex fundatione, vel ex electione illorum statutum fuerit, ut sit regulare, & serviatur eis per regulares, vel per quadraginta annos continuos fuerint possessa à regularibus tanquam regularia, *Phil. Franc. in d: cap: cum de beneficio, juxta finem, de præbend: lib: 6: Staph. fol: 27: nu: 4.*

Decimo tertio, quænam dicantur beneficia conformia, ad hoc, ut possit sciri regula illa, qua cavetur, ne quis possit obtinere duo beneficia conformia sub eodem tecto?

Respondetur ex *Navar. in conf. 16: de præbend.* quòd illa dicuntur conformia, quæ sunt instituta ad unum eundemque finem, ad eadem munera, & ad faciendum unam congregationem, ut

si quis vellet habere in una Ecclesia duos canonicatus, vel Missam celebrandam in uno altari, & eandem cantatam, vel in eodem altari, duas Missas unico die celebrandas, secus verò si quis haberet multas Missas, separatim tamen celebrandas in diversis altaribus, licèt in eadem Ecclesia, vide *in ver: Conformitas.*

Decimo-quarto, utrum onera & conditiones appositæ in aliquo beneficio à fundatore, possint temporis diuturnitate, vel præscriptione tolli?

Respondetur, quòd sic, ita *Nav. conf. 1: de præscript.* ubi exemplificat in duabus capellis, ubi fuerunt fundatæ duæ Missæ, cum aliquibus aliis oneribus, in quibus postea lapsu temporis non celebrabatur nisi una Missa.

Decimo-quinto, quænam servare debeant impetrantes beneficia consistorialia?

Respondetur, vide *Leon. X. Bull. 44: qua incipit, Cùm Sixtus IV. & Adrian: VI: Bull: 4: qua incipit, Cùm dudum, & Clem: VIII. Bull: 3: qua incipit, Cùm dudum, & impetrantes beneficia in Romana Curia, vide Bull: Jul: 11: qua est 4. & Jul: 33: qua est 33. & incipit, Sanctissimus.*

Decimosexto, beneficia vacantia per hæresim ad quem spectant, ut conferantur?

Respondetur, ad Summum Pontificem, etiam si sint juris patronatus, si patroni non præsentant intra legitima tempora personas idoneas, *Pius V. Bull. 29: Gregor. XIII: Bull: 68: hoc intellige,*

ge, quando beneficiatus fuerit hæreticus, quia si patronus esset beneficiatus, tunc licet non confiteatur, sic tamen liberum, Syman, c. 9 nu. 96.

Decimo-septimò quæritur, utrum beneficia vacantia reservata Sedi Apostolicæ semper remaneant affecta?

Respondetur, quòd sic, Paul. II. Bull. 4. hoc tamen intelligitur, prout dictum est in ver. *beneficium*, §. 2. concl. 4. nempe quòd ista reservatio fuit temporanea.

Decimo-octavò quæritur, beneficia recepta in confidentiam, an vacent ipso jure?

Respondetur, quòd sic, Pius IV. Bull. 209. & sunt reservata Sedi Apostolicæ, idem *ibidem*, Pius V. Bull. 87. & fructus percepti spectant ad Reverendam Cameram Apost. Pius III. *ibidem*.

Decimo-novò, si non constat, an sit sæculare, vel regulare, quomodo debeat præsumi?

Respondetur, quòd potius sæculare, Rebuff. tit. *quomodo confer. sit benef. numero 3.* similiter si dubitatur, an sit ecclesiasticum, vel profanum, præsumitur potius ecclesiasticum, idem tit. *quot sit, & quot modis, dic. benef. num. 8.*

Vigésimò quæritur, si Episcopus non confert beneficium intra semestre, prout *juribus vulgatis*, an possit Archiepiscopus, ad quem fit de jure devolutio, concedere dicto Episcopo, unum, vel duos alios menses ad conferendum?

Respondetur, quòd sic, modò ipse Episcopus conferat jure metropolitani-

Prax. Episc. Pars II.

co, & non suffraganeo, ita Rebuff. tit. *de devol. nu. 30.*

Vigésimo-primò quæritur, si aliquod beneficium reperitur unitum monasterio, non ideo debet censeri esse regulare, nec Vicarius perpetuus?

Respondetur ex Nav. *conf. 11. nu. 4. de stat. Mon. nisi in limitatione, de qua sup. §. 1. v. 5.*

Vigésimo-secundò quæritur, si quis accipiens secundam parochialem, non relaxata prima, prout in *Extravag. execrabilis, lo. 22.* an de dicta prima, quæ ipso jure vacat, potest Ordinarius providere, si aliàs sibi illius collatio contingebat?

Respondetur ex Nav. *conf. 12. nu. 12. & 14. de rescript. quòd sic.*

Vigésimo-tertiò, beneficium habens habitu, non actu curatum non tenetur, *cap. licet canon. de elect. lib. 6.*

Respondetur ex Nava. *conf. 13. nu. 1. de elect. ut v. g. qui habet nunc beneficium carens populo, quod antea erat curatum, habebatque populum, sed adveniente actu teneretur infra annum promoveri, imò stante habitu, & non actu, potest illud habere clericus.*

Vigésimo-quartò, an Episcopus possit conferre beneficia, extra diocesim suam existens?

Respondetur, quòd sic, ita etiam suus Vicarius, si habet ad hoc specialem auctoritatem, ita Gem. *inc. si. versi sed an Vicarius, de off. Vic. lib. 6.* & citat Rotam in hanc sententiam. hoc intelligerem, quando solùm hoc posset facere per jurisdictionem voluntariam sine

E con-

contentione, id est, figura iudicij in contradictorio.

BLASPHEMIÆ.

Blaspheantiū poenæ, si dives, prima unciarū quadraginta, si pauper, decē, si non est solvendo, luat in corpore: secunda vice duplicetur poena, & infames, & incapaces ad beneficia, & officia, & dignitates, pauperibus lingua perfodiatur: tertia vice tripliciter poena, si sunt solvendo, pauperibus fustigatio, vide *Afflict. in const. inconsutislem, num. 48.*

BONA.

Primò, iurisdictio, etiam temporalis, pertinens ad personam ecclesiasticam, usurpare, incurritur excommunicatio Bullæ Czænæ Domini, Nav. *con. 3. de imsun. Eccl. facit Con. Trid. sess. 22. c. 11. de reform.*

Secundò, fructus beneficiorum non subsunt laicali potestati, Nav. *loc. cit. con. 3.* & sunt immunes ab omni onere laicali, Syl. *in ver. Ecclesia, l. §. 5. initio, in ver. gabella secunda, n. 8. ver. excommun. 9. q. 13. Cov. lib. 1. c. 4. n. 2. & 3. variar. Nav. c. 17. n. 201. Rebuf. de for. con. & paup. n. ult. & prædicta bona, & fructus sunt immunes, etiam si vendantur, etiam si donentur, idem *conf. 4. eod. tit. Afflict. in multis locis const. regni, & non solum pro reb. beneficalibus, sed etiam pro rebus matrimonialibus in const. apostatantes, c. 28. n. 20. tam in collectis, quam in gabellis, vide in repertorio, in ver. Clericus, tertiò, appellatione bonorum**

Ecclesiæ comprehenduntur beneficia sua, ita Gem. *in c. sciant cuncti, notab. 8. de elect. lib. 6.*

BIGAMI.

Primò, Bigamia est triplex, vide Hofst. *inter cæteros in Sum. tit. de big. scilicet vera, similitudinaria, & interpretativa: vera est, quando quis duxit duas uxores; interpretativa, quando unicam, sed viduam, vel corruptam, tertiò, quando aliquis insignitus ordine sacro, vel voto solenni castitatis contrahit matrimonium, vide pro hac materia fusiùs Syl. *in ver. bigamia. Astenf. lib. 6. tit. 7. Sot. 4. sent. dist. 27. q. 3. art. 1. Sum. Sac. q. 26. Nav. in Manual. confes. c. 27. n. 195.**

Secundò, quis potest cum bigamo dispensare. Respondetur quòd Episc. usque ad minores ord. Hofst. *l. ci. in ult. & intellige inclusivè propter rationem, quam ipse affert, vide inf. in ver. irreg. §. 17. ad majores autem, & ad curata beneficia solus Papa dispensat.*

Tertiò, Episcopus potest dispensare cum bigamo similitudinario, si contraxerit cum virgine, Io. de Selua *tract. de benef. 3. p. q. 7. n. 8. ver. 13. & 14. c. sanè, il. secundo, & ibigl. de cler. conjug. Gom. tract. de brev. num. 20. & 21. Staph. de sign. grat. fol. 134. nu. 8. & 9. Nav. c. 27. nu. 195. & faciliùs dispensatur cum laico bigamo, quam cum clerico, Nav. *conf. 2. de big: cætera vide in Doct. intellige quoad sacros ordines usque ad presbyterium inclusivè, c. 1. qui cler. vel voven: Selua loc. cit: nam de minoribus & in aliis duabus**